

OB TRAGIČNI VOLILNI BURKI 7. DECEMBRA

Množičen in enoten protest proti titovskemu divjanju v coni B

Naša solidarnost

Jutri 7. decembra se bo v coni B odigralo zadnje dejanje tragične volilne burke, ki so jo titofašisti organizirali iz do- znanih anekdotičnih vzlogov vzporedno z volitvami v Sloveniji in na Hrva- tskem.

Sto tragično burko titofa- ši zasledujejo tri cilje: pre- dčati svetovno javno mne- je, da je prebivalstvo cone B rjneno okrog sedanjega fa- šijskega režima, dokazati ju- slovenskim narodom, ki ve- bo bolj odkrito stopajo v ak- vno borbo proti beograjski vladi, da si prebivalci cone B elijo režima, ki ga Jugoslo- vni z grozo, gnusom in so- štvašvom odklanjajo in kon- komo dobiti z vsakršnim sre- dom »dokaz«, da prebiva- lci cone B ne bodo ustanovili STO s srčno željo priključitve svoje zemlje k Jugoslaviji po črtu in željah beograjske vlade in anglo-ameriških impe- rialistov.

Znajo je, da prebivalstvo cone B sovraži z vsem svojim srcem sedanji režim, ki gospo- djuje nad njegovo domacijo, in se ga radevolje otrelo, da vendarle po 30 letih vede- nja, kaj pomeni svoboda, demo- kratične pravice, zadostitev du- ševnih in telesnih potreb. Ta- kšnja prebivalstva prav do- poznajo tudi titofašisti. Za- ne morejo doseči svojih ci- ljev na miren način, kot jih ne- more doseči noben fašistični režim. Sprva se situacije se- titofašisti poslužujejo edinega boda, ki jim preostaja: naj- bolj divji teror, ki naj jim slu- za, da lahko vsaj na zunaj iz- zeda, da se prebivalstvo cone B strinja z njihovo roko- vniško politiko.

Ze pred volitvami se je po- trila teroristična akcija pro- jektivu, Beltramev in Pe- lve tolpe so se začele klati- po mestih in vaseh, po to- varnah in poljih, da začnejo voljo »prepričevalno« akcijo. Na podlagi izsiljevanja, gro- nji, odpustov, izgonov iz sta- novanj in iz cone. V teh za- jnih dneih pa so se pojavili taki še večji pritiski na prebivalstvo tako, da je priča- ovali ponovitev krvavega na- lja aprila 1950. ko so ubo- vke tolpe povzročile naslednje o- čine: 2 umora, 2 samomora, 20 ranjenih ljudi, 25 izgnanij, 22 aretacij, 54 pretepotov, 243 ošob na prisilno delo, 70 po- govov, 12 izgonov iz cone B, odpustov, 3 požige hiš, 210 orov v stanovanju.

Iz vseh doseženih znakov se- sklepati, da titofašisti ne- do stedi z nasiljem, ker- vleg vsaka vedo, da uživajo go- dno anglo-ameriških go- dnojar, ki so edini na sve- izjavili da »so volitve 1950- ne demokratizirane«. Titofa- ši- om je potrebna »uvajanje«, di č bodo morali za to upo- biči brozestreke ali mitralje- ga, da prestrašijo prebivalstvo ga silijo na volišča. Njim- ga za »manifestacijo« v prid priključitve k Jugoslaviji in- ti Svobodnemu tržaškemu zemlju. V ta namen bodo sku- li doseči plebiscit z »injekci- mi« zanesljivih volivcev iz- goslavije, kot so napravili julija aprila 1950.

Vse te priprave nam doka- zujejo, kako je prebivalstvo cone B potrebno solidarnosti prebivalstva cone A, kako mo- ob tej težki preizkušnji ku- o pomoč naših ljudi in kako- nimo dolžni, Slovenci in Itali- janci cone A, prožiti svojo ro- na našim nesrečnim bratom.

Ze 30 let okušajo teror naj- vseh Gluntovih in sedaj Bel- tramevovih zločinov.

Slovensko, hrvaško in itali- jansko prebivalstvo cone B je celoti proti titofašizmu in je konec sedanjega obupnega stanja. Edina možna rešitev iz- tega stanja je uresničitev predloga tov. Vidalijskega in skupni- znečasni civilni upravi nad- sto STO, kar bi omogočilo svobodno volitve cone B izpod- templev trinašga Titu in re- šitev pred nesrečno dokon- čano priključitve področja k se- slovenski Jugoslaviji. Prav zato je tem trenutku važno, da se ljudje izrečejo o Vidalijs-

Z uresničenjem predloga Vidalijskega postanemo enakopravni

Med našimi ljudmi se je začela razvijati diskusija o predlogu tov. Vidalijskega za združitve obeh con, umik vseh okupacijskih črt in imenovanje civilne uprave s strani Varnostnega sveta OZN. O tem predlogu so se začeli zani- mati tudi neodvisnostistični in celo titofašisti. Zato so ti- tofanci in po njihovem uroku tu- di »independenciistični« voditelji prekinili molk in se lotili predlo- ga tov. Vidalijskega, ki predstavlja za njih in njihovo linijo veliko nevarnost.

Titofašisti so ostro napadli predlog, ga označili kot »reak- cionarnega« in začeli pozivati, naj se pusti v nemar »eterioral- nega« vprašanja našega Oze- mja, češ da ga bodo že itak rešile ZDA, Anglija, Jugoslavija in Ita- lija. Titofašisti, voditelji, ki s stra- hom opazujejo, da jih ob tem primeru celo njihovi pristaši za- puščajo, ker razumejo, da bi ures- ničitev Vidalijskega predloga od- vrnila nevarnost priključitve cone A k Italiji, skušajo odvratiti tudi preko svojih »independen- tističnih« privrsovcov pozornost na- šega prebivalstva od borbe za preprečitev razkosanja STO »Ter- torialno vprašanje, kot ga titofa- ši imenujejo, je poglavitna važ- nost za življenje našega Oze- mja in naše prebivalstvo se mora zanj zanimati, ako noče postati žrtev tujih mahinacij.

Zanemarjanje »eterioralnega« vprašanja ni v interesu prebivalstva STO in prav posebno tržških Slovencev. V interesu vsega prebivalstva je najti izhod iz sedanjega stanja, najti po- dlogo za skupno akcijo vseh poli- tičnih strank in skupin za to, da se prepreči vsak poskus okrnitve Tržaškega ozemlja. Molčati o »eterioralnem vprašanju« pome- ni postati skrivlec tistih sil in držav, ki bi ta molk izkoristile za svoje mešetarne namene pro- ti našim interesom.

Predlog tov. Vidalijskega o začasni civilni upravi Varnostnega sveta je izvedljiv in bi prav nam Slo- vensem zelo služil, ker bi nam omogočil enakopravno življenje, ki nam ga tukajšnje oblasti ne- galsno kratko. Kaj takega, kot se ti- dni dogaja v nabrežinski ob- čini v zvezi z dvojčeno tablo v

Sesljanu, se v pogojih začasne civilne uprave nad vsem STO ne bi moglo zgoditi. Titovski vo- ditelji so se proti temu predlogu postavili, ker so jim narodne pravice Slovencev deveta briga in ker ne želijo zapustiti cone B, ki so se je ilegalno polastili. To je torej bistvo njihovega stališ- ča, vse drugo je le pesek v oči in demagogija najslabše vrste. Od titofašističnih voditeljev si dru- gega nismo pričakovali, ker so vedno dokazali, da nasprotujejo vsaki rešitvi v korist prebiva- lstva STO in da se zavzemajo za vsako rešitev, ki bi mu škodo- vala. Njihovo stališče proti pred- logu tov. Vidalijskega ne pomeni nič drugega kot, da dalje vztrajajo na svojem stališču prodajanja cone A in tržških Slovencev Italiji v zameno za cono B.

Tržški Slovenci pa se s tako rešitvijo ne morejo sprijazniti. Zato gledajo v predlogu tov. Vi- dalijskega izhod iz sedanjega nevar- nega položaja. Zavedati se mora- mo tudi, da predlog Vidalijskega ni definitivnega značaja. Vsaka po- litična stranka ali skupina ga

lahko diskutira po mili volji, predlaga in unese popravke. Do- volj je le, da se doseže skupen nastop za rešitev našega Oze- mja iz sedanjega stanja, ki ne o- beta nič dobrega za nobenega.

Zato ponovno pozivamo vrho- ve netitofašističnih slovenskih skupin, naj le povedo svoje mnenje. Mi- smo, da je to velike važnosti za slovensko-javno mnenje. Ne- vsak način pa je naloga vseh Slo- vencesv, da ne glede na to ali- ono stališče strank in skupin zavamejo stališče in povedo svoje mnenje o tem predlogu, ki je življenjske važnosti prav po- sebno za naš življenj na tem O- zemlju.

Izvršitev obsodbe v Pragi

PRAGA — Radio Praga je sporočil, da je bila v sredo iz- vršena smrtna obsodba nad Slanskim in njegovimi sokrivci. Obeseni so bili: Slansky, Geminder, Klementis, Sling, Simon, Reicin, Svab, Frejka, Fischl, Margolius, Frank.

REŠIMO ROSENBERGOVA

WASHINGTON — Vrhovno sodišče ZDA je odbilo prošnjo za odložitve usmrtnice Ethele in Juliusa Rosenbergov. Usmr- titev bodo izvršili v tednu od 16. januarja 1953. Ako ne bo protesta vseh ljudi na svetu uspešno izražati Ethele in Ju- liusa Rosenbergov električni stolici, bosta morala umreti samo zato, ker sta ljubila mir in ameriško ljudstvo.

Centralni komitej KP STO je na svoji zadnji seji izglaso- val resolucijo, s katero v ime- nu demokratov STO odločno protestira proti obsodi Ethele in Juliusa Rosenbergov. Resolu- cija pravi, da je treba prepre- čiti ta zločin za to, da se ame- riški narod in svet rešita pred nevarnostjo postritve zlonos- ne protidemokratske politike, ki svojo koži občutli pod nacifa- šizmom.

ONDINO ELER SO TITOVCI odpeljali v ljubljansko ječo

VU mora zahtevati od titovcev osvoboditev Elerjeve!

Fašistične oblasti cone B so zadnje dni novembra premestile Ondino Eler, ki je bila 12. no- vembra obsodena od kopenskega sodišča na 22 mesecev zapora, kljub temu da je noseča in te- žko bolna. V ječo v Ljubljano.

Ondina Eler, bivajoča v mlj- ski občini cone A, se danes na- haja v zloglasnih ljubljanskih zaporih, čeprav je njena preme- stitev v Jugoslovanske zapore popolnoma ilegalna.

Fašistične oblasti v coni B so na ta način zagrešile nov zlo- čin, zaradi česar vlada med na- šim prebivalstvom velika ogor- čenje. Ondina Elerjeva je bila obsodena brez vsakršnih dokazov, ker so titofašisti potrebovali žr- tev za pomečanje terorja proti prebivalstvu cone B, ki noče ni- stajati o takozvanih volitvah. Ki bodo jutri 7. decembra, Are- tacija in obsoda Ondine Eler iz- Elerjev v coni A sta sestavni deli titofašistične načrta za terorizir- nje nesrečnih prebivalcev cone B in istočasno težka provokacija proti prebivalstvu cone A.

V nebu vpljoka krivica pa je, da je bila Elerjeva obsodena kljub njenemu težkemu zdrav- stvenemu stanju in njeni noseč- nosti, kar pomeni, da bo mora- la poviti svojega otroka v odda- ljenih krajih.

Vsi napredni zakoniki dolžo- ja, da žena ne more biti zaprta, ako je noseča, in da v primeru obsode, odsluži svojo kazen le 6 ali 12 mesecev po rojstvu otro- ka. Titofašisti se teh človečani- ških pravil držijo, kot se ne držijo dokazov očitne nedolž- nosti Ondine Eler. Njim ni mar usoda Ondine Eler in njenega otroka, ki se se ne rodi, ker člo- vek šteje za njih pravi toliko, kar je štel za časa nacistične okupacije.

Najbolj čuden in sumljiv pa je molk okupacijskih oblasti cone

A, ki vse dostojne mnenje ni- si s prostom, da bi se zavezele za nesrečnico, ki ima svojo stalno bivališče v coni A. Visoki oku- pacijski oficirji se večkrat podajo- jo k polkovniku Stamatoviću v cone B. Tudi te dni so bili na njegovem sprejemu tu Titovski oficirji v coni A. Titovski obla- sti si lastijo pravico, da nastan- lajo proteste na VU, kljub tem- u VU ni izrekla niti besedice v prid Ondine Eler. Zakaj to?

Ali ta vlada niče zametiti? Prav tako vlada mora s strani drugih slovenskih in italijanskih političnih strank. Niče noče dvigniti glasu protesta proti kru-

temu početju titofašistov. Kje so tisti, ki se na vsakem koraku bjelejo na svojo prga, da se kri- stjani, da se zavzemajo za kr- ščansko družino itd. Ondina Eler si je hotela ustvariti druž- no, ki imela otroke v ječi, je te- žko bolna. Ali se niče od pod- stev drugih strank ne bo našel, da bi zahteval osvoboditev On- dine Eler? Kaj čaka VU? Zakaj ne zahteva od titofašističnih ob- lasti, stinajajo s početjem titofa- šistov.

MALA RAZLIKA

Titofašisti so o predlogu tov. Vidalijskega za začasno civilno up- ravlo na STO zamislili, dokler niso opazili, da je zamašil pro- dila celo med njihove pristaše na ves glas zakričali: »Gorila in se lotiti tega predloga, da bi- lo treba, češ da so »independen- tisti« pred časom predlagali združitve obeh con na podlagi skupne anglo-ame- riško-titofašistične uprave. Bi- stvo predloga tov. Vidalijskega je prav to, da zahteva zdru- žitev obeh con prav na podlagi odhoda vseh tujih črt in pri- hoda CIVILNE uprave.

Titofašisti »slov. Piccola« in »Progressa« pa so odkrili, da za njih pravi nek M. B., da je treba odkloniti predlog Vi- dalijskega, da bi se jim skrivra- ka... Moskve, da se s tem hoče prikrajšati k reševanju tržaške- ga vprašanja tudi Moskvo — ki po omenjenem M. B. ne bi sme- la imeti nobenih pravic do kontrole nad spoštovanjem pravih obveznosti, medtem- ko po isti »logiki« mračnega pamenjakoviča naj bi to pra-

temu početju titofašistov. Kje so tisti, ki se na vsakem koraku bjelejo na svojo prga, da se kri- stjani, da se zavzemajo za kr- ščansko družino itd. Ondina Eler si je hotela ustvariti druž- no, ki imela otroke v ječi, je te- žko bolna. Ali se niče od pod- stev drugih strank ne bo našel, da bi zahteval osvoboditev On- dine Eler? Kaj čaka VU? Zakaj ne zahteva od titofašističnih ob- lasti, stinajajo s početjem titofa- šistov.

Ali ta vlada niče zametiti? Prav tako vlada mora s strani drugih slovenskih in italijanskih političnih strank. Niče noče dvigniti glasu protesta proti kru-

temu početju titofašistov. Kje so tisti, ki se na vsakem koraku bjelejo na svojo prga, da se kri- stjani, da se zavzemajo za kr- ščansko družino itd. Ondina Eler si je hotela ustvariti druž- no, ki imela otroke v ječi, je te- žko bolna. Ali se niče od pod- stev drugih strank ne bo našel, da bi zahteval osvoboditev On- dine Eler? Kaj čaka VU? Zakaj ne zahteva od titofašističnih ob- lasti, stinajajo s početjem titofa- šistov.

MALA RAZLIKA

Titofašisti so o predlogu tov. Vidalijskega za začasno civilno up- ravlo na STO zamislili, dokler niso opazili, da je zamašil pro- dila celo med njihove pristaše na ves glas zakričali: »Gorila in se lotiti tega predloga, da bi- lo treba, češ da so »independen- tisti« pred časom predlagali združitve obeh con na podlagi skupne anglo-ame- riško-titofašistične uprave. Bi- stvo predloga tov. Vidalijskega je prav to, da zahteva zdru- žitev obeh con prav na podlagi odhoda vseh tujih črt in pri- hoda CIVILNE uprave.

Titofašisti »slov. Piccola« in »Progressa« pa so odkrili, da za njih pravi nek M. B., da je treba odkloniti predlog Vi- dalijskega, da bi se jim skrivra- ka... Moskve, da se s tem hoče prikrajšati k reševanju tržaške- ga vprašanja tudi Moskvo — ki po omenjenem M. B. ne bi sme- la imeti nobenih pravic do kontrole nad spoštovanjem pravih obveznosti, medtem- ko po isti »logiki« mračnega pamenjakoviča naj bi to pra-

temu početju titofašistov. Kje so tisti, ki se na vsakem koraku bjelejo na svojo prga, da se kri- stjani, da se zavzemajo za kr- ščansko družino itd. Ondina Eler si je hotela ustvariti druž- no, ki imela otroke v ječi, je te- žko bolna. Ali se niče od pod- stev drugih strank ne bo našel, da bi zahteval osvoboditev On- dine Eler? Kaj čaka VU? Zakaj ne zahteva od titofašističnih ob- lasti, stinajajo s početjem titofa- šistov.

Ali ta vlada niče zametiti? Prav tako vlada mora s strani drugih slovenskih in italijanskih političnih strank. Niče noče dvigniti glasu protesta proti kru-

temu početju titofašistov. Kje so tisti, ki se na vsakem koraku bjelejo na svojo prga, da se kri- stjani, da se zavzemajo za kr- ščansko družino itd. Ondina Eler si je hotela ustvariti druž- no, ki imela otroke v ječi, je te- žko bolna. Ali se niče od pod- stev drugih strank ne bo našel, da bi zahteval osvoboditev On- dine Eler? Kaj čaka VU? Zakaj ne zahteva od titofašističnih ob- lasti, stinajajo s početjem titofa- šistov.

MALA RAZLIKA

Titofašisti so o predlogu tov. Vidalijskega za začasno civilno up- ravlo na STO zamislili, dokler niso opazili, da je zamašil pro- dila celo med njihove pristaše na ves glas zakričali: »Gorila in se lotiti tega predloga, da bi- lo treba, češ da so »independen- tisti« pred časom predlagali združitve obeh con na podlagi skupne anglo-ame- riško-titofašistične uprave. Bi- stvo predloga tov. Vidalijskega je prav to, da zahteva zdru- žitev obeh con prav na podlagi odhoda vseh tujih črt in pri- hoda CIVILNE uprave.

Titofašisti »slov. Piccola« in »Progressa« pa so odkrili, da za njih pravi nek M. B., da je treba odkloniti predlog Vi- dalijskega, da bi se jim skrivra- ka... Moskve, da se s tem hoče prikrajšati k reševanju tržaške- ga vprašanja tudi Moskvo — ki po omenjenem M. B. ne bi sme- la imeti nobenih pravic do kontrole nad spoštovanjem pravih obveznosti, medtem- ko po isti »logiki« mračnega pamenjakoviča naj bi to pra-

temu početju titofašistov. Kje so tisti, ki se na vsakem koraku bjelejo na svojo prga, da se kri- stjani, da se zavzemajo za kr- ščansko družino itd. Ondina Eler si je hotela ustvariti druž- no, ki imela otroke v ječi, je te- žko bolna. Ali se niče od pod- stev drugih strank ne bo našel, da bi zahteval osvoboditev On- dine Eler? Kaj čaka VU? Zakaj ne zahteva od titofašističnih ob- lasti, stinajajo s početjem titofa- šistov.

Ali ta vlada niče zametiti? Prav tako vlada mora s strani drugih slovenskih in italijanskih političnih strank. Niče noče dvigniti glasu protesta proti kru-

temu početju titofašistov. Kje so tisti, ki se na vsakem koraku bjelejo na svojo prga, da se kri- stjani, da se zavzemajo za kr- ščansko družino itd. Ondina Eler si je hotela ustvariti druž- no, ki imela otroke v ječi, je te- žko bolna. Ali se niče od pod- stev drugih strank ne bo našel, da bi zahteval osvoboditev On- dine Eler? Kaj čaka VU? Zakaj ne zahteva od titofašističnih ob- lasti, stinajajo s početjem titofa- šistov.

MALA RAZLIKA

Titofašisti so o predlogu tov. Vidalijskega za začasno civilno up- ravlo na STO zamislili, dokler niso opazili, da je zamašil pro- dila celo med njihove pristaše na ves glas zakričali: »Gorila in se lotiti tega predloga, da bi- lo treba, češ da so »independen- tisti« pred časom predlagali združitve obeh con na podlagi skupne anglo-ame- riško-titofašistične uprave. Bi- stvo predloga tov. Vidalijskega je prav to, da zahteva zdru- žitev obeh con prav na podlagi odhoda vseh tujih črt in pri- hoda CIVILNE uprave.

Titofašisti »slov. Piccola« in »Progressa« pa so odkrili, da za njih pravi nek M. B., da je treba odkloniti predlog Vi- dalijskega, da bi se jim skrivra- ka... Moskve, da se s tem hoče prikrajšati k reševanju tržaške- ga vprašanja tudi Moskvo — ki po omenjenem M. B. ne bi sme- la imeti nobenih pravic do kontrole nad spoštovanjem pravih obveznosti, medtem- ko po isti »logiki« mračnega pamenjakoviča naj bi to pra-

Zahtevajmo konec titovske strahovlade v coni B in pomagajmo nesrečnim bratom onstran demarkacijske črte!

GORIŠKI SLOVENCIBO glasovali za zakonitev šole

Popolna brezbriznost titofašistov in "narodnjakov"

V teku so priprave za zakon- itev slovenskega šolstva na Go- riškem. Skupina šolskih in prav- nih strokovnjakov sedaj preu- čuje to vprašanje in sestavlja za- konski osnutek, ki ga bodo ko- munistični poslanci in senatorji predložili v rimskem parlamen- tu in v senatu.

Slovensko šolstvo na Goriškem je bilo obnovljeno leta 1945, in sicer na enak podlagi kot v Tr- stu. Ukaz ZVU z dne 6. oktobra 1945 predvideva obnovo tistih slovenskih srednjih in osnovnih šol, ki so obstajale še pred prvo svetovno vojno. Poleg obnove celotne gimnazije in učiteljskega je bila kasneje ustanovljena še nižja strokovna šola v Gorici.

Vsa šolska sgradba je bila torej obnovljena, odn. ustanovljena brez prave podlage. Učitelji in profesorji, ki poučujejo na slo- venskih šolah so na istih le začas- no namešteni. V preteklem šolskem letu so bili samo štirje iz- med goriških profesorjev stalno namešteni. Tudi letos je nekako tako. Prospektivno ministrstvo še ni razpisalo natečaja za name- stitev na slovenskih šolah. Sedva- se to ne more zgoditi vse dotle, dokler niso te šole pravno pri- zane.

V preteklem šolskem letu je obiskovalo goriške srednje šole naslednje število dijakov: nižjo srednjo šolo 139, licej 55, učitel-

jišče 50 in nižjo strokovno šolo 153 dijakov in dijakinj. Na vseh teh šolah je poučevalo 38 profe- sorjev.

Osnove šole pa so naslednje: v Gorici: v ulici Randaccio in v ulici Croce, v Standerju, Podgori, Pezmi, St. Mauru, Siverjanu, Valerisku, Jasbinah, na Pleštem, v Merniku, Skriljah, Dobrodo, Dolu, Jamljah, Sovodnjah, Ga- brijah, na Vrhu, v Ronkih in v Tržicu. Te šole je obiskovalo skupno 874 otrok, na njih pa je poučevalo 54 učiteljev.

Tak je torej položaj slovenske- ga šolstva na Goriškem. Ni rožnat, a tudi nikakor ni tako porazen, kot bi se človeku zdelo na prvi pogled. Prav gotovo je, da slovenske šole potrebujejo marsikaj. Šolski prostori niso najbolj ugodni, manjkajo najraz- ličnejša učila in drugi šolski pripomočki, manjkajo tudi stro- kovne knjige, zemljevidi in ke- mični laboratoriji. Na vse to bo treba resneje pomisliti v bližnji bodočnosti. Odpraviti bo treba vsakršno zastopljanje, ali di- skriminacijo, pa naj ta prihajata od koder koli. Vse to se bo mnogo lažje doseglo tedaj, ko bo slovenska šola imela trdno po- dlogo, tedaj ko bo pravno pri- znana. Zato, da bo slovenska šola na Goriškem zakonjena, skrb- predsem komunisti podpiri od socialistov in drugih poštenih

demokratov. Komunisti si priza- devajo za rešitev tega vprašanja zato, ker so zvesti pravemu proletarskemu internacionalizmu. Naša borba je podpira od mo- nega proletarskega in demokra- tičnega gibanja v Italiji, zato je zmaga gotova.

Nekateri naši politični naspro- tniki poskušajo še sedaj, ko je procedura že v teku, polemizir- ati z nami. Pri tem nesramno lažejo, da je to naš voljni ma- never, s katerim bi radi ušli nekaj naših slovenskih voliv- cem. Tem ljudem pa mi jasno in nedvoumno odgovorjamo, da je zahteva po priznanju slovenskih šol na Goriškem, del našega vo- lillnega programa, ki bo gotovo uresničen.

Kaj so titovci napravili v pre- pojbi dobi, da to, da bi pri- pomagali k dokončni rešitvi tega vprašanja? Popolnoma nič. Kjer so le mogli so rovariti proti temu iz- ze znanjih njim svojstvenih razlogov.

Tudi neki drugi Slovenci, ki se tako radi trkajo na svoja »na- rodno« zavedanje prsa niso vsem- tem času nič naredili. V resnici tudi ne morejo nič narediti, saj jim manjka nujno potrebna za- slomba pri italijanskemu demo- kratičnem gibanju. Njih prijo- telji demokratični jim prav go- tovo ne bodo naredili te usluge.

Dokaz temu, da ti ljudje, ti »narodnjaki« nimajo nikakvega resnega namena niti za bodočnost nam je dejstvo, da se niso pre- stvali na volitvah v nobeni dru- gi občini na Goriškem razen v Gorici, dastravno tudi v ostalih obrobnihi krajih prebivajo šte- vlni Slovenci (kar potrjuje tudi dejstvo, da so v teh krajih slo- venske šole). Zakaj niso tega storili. Morda zato, da bi napra- vili komunistom uslugo? Prav gotovo ne, saj je znano njihovo rovarjenje proti njim. Tega niso storili iz gola hlapčevstva do De Gasperija. Njim ni mar za usodo naših rodnihi bratov v »narodnostno ogoščenih« predlihih Goriške dežele. Zato so ti ljudje izšli nacionalne pravice našega naroda, zato kapitalizma. Kot iz- dafalci in kot kapitalisti pa niso predali zaupanja slovenskih vo- livcev.

Prepričani smo, da bodo vsi Slovenci na Goriškem sprejeli z veseljem na znanje dejstvo, da zahtevamo zakonitev slovenske šole in da smo gotovi skorašnje zmage. Zato pa je dolžnost teh Slovencev, da se iztečejo tudi na prihodnjih volitvah in da na- hajo za tiste, ki bodo uresni- čili njihove želje!

DAMASCO — Na neki voja- ški paradi je tank zavozil v množico in povzročil 45 mrt- vili in 35 ranjenih. Ob inci- dentu se je množica, ki je bila prisotna na paradi, razbežala na vse strani.

OD TEDNA do tedna

PETEK, 26. novembra: Medna- rodni Rdeči križ je v nekem po- ročilu moral priznati, da Ame- rikanci izvršujejo v koncentra- cijskih taboriških pokolje kitaj- skih in korejskih ujetnikov. U- citirali številne primere umorov; interventuski so od 15. oktobra do 15. novembra izgubili na cen- tralnem področju korejske fronte 280 ljudi — V Napoli se je na- dajeval III. kongres CGIL, po- čala sta Bitossi o medzni in po- godbeni politiki ter Lizzardi o socialnem skrbstvu in zavarova- nju — Demokratizirani so s svoj- vedno vsilili imenovanje devel- pmentne komisije, ki naj na me- sto parlamentarne komisije za- notranje zadeve preuči novi vo- lillni zakon — Tri angleški voja- ki so ušli iz Zah. Nemčije in se- prosili vlado NDR, naj jim do- voli ostati na njenem ozemlju

SOBOTA, 29. novembra: Na otoku Kožedo so Amerikanci ra- nili 32 ujetnikov; ameriško leti- stvo je bombardiralo mandžursko mejo — Ameriške oblasti so in- ternirale v Long Island tudi sla-

vnega francoskega krojača Fathe- ne; v se, če ga bodo pustili v ZDA

NEDELJA, 30. novembra: V Na- poli se je v okviru kongresa CGIL vršilo veliko množično zbo- ranje, na katerem sta govori- la: Vito Vitto in Santi — V Pa- sarju so bile volitve; volilo je preko 90% volivcev, od katerih je 23% oddalo prazne glasov- ne listice — Zafedno, da je Eisen- hower na drugem mestu so socialde- mokrati, na tretjem KP, ki je dobila 2 sedža več kot na prejšnjih vo- litvah — V Romuniji se so vršile politične volitve, ki so potekale v najlepšem redu in v ožrtju vsega naroda

PONEDELJEK, 1. decembra: Umrl je veliki italijanski držav- nik Vittorio Emanuele Orlando — Vojska diktatura v Venezue- li (Kenia) strelja na volivah — V 40 dneh so Francozi izgu- bili v Vietnamu preko 8500 lju- di — V OZN je ameriški blok razveljavil indijsko resolucijo o Koreji

TOREK, 2. decembra: Vietna- mski ljudska vojska je začela na- pad na francosko trdnjavo Na- sam — Zafedno, da je Eisen- hower na tih odstopoval v Korejo — Angleško vojsko sodišče je obdolo na eno leto zapora 18- dnevnega vojaka Dewicka, ker so mu našli nekaj komunističnega tiska

SREDA, 3. decembra: V Itali- janskem parlamentu so monar- histi, fašisti, demokrati in pod- talniki za znanje zadeve Do- minedno izvršili težko provokacijo proti revoliuciji: poslavi Heleno Savojstvo se je hotel v imenu vi- de pridružiti tudi Dominodno, kar so preprečili komunisti, sociali- sti, socialdemokrati in republi- kanci — V Napoli se je zaklju- čil III. kongres CGIL — V Rimu je bil pogreb državnika V. E. Orlando — Britke pri Nasamu v Indokini se nadaljuje: Francozi so koncentrirali 15.000 vojakov v Angleško policoja je v Najro- bju (Kenia) strelja na volivah — Erncey in jih ubila 7.

CETREK, 4. decembra: Demo- kratizirani poslanci so uporabili v parlamentu težko provokacijo proti revoliuciji: poslavi Heleno Savojstvo se je hotel v imenu vi- de pridružiti tudi Dominodno, kar so preprečili komunisti, sociali- sti, socialdemokrati in republi- kanci — V Napoli se je zaklju- čil III. kongres CGIL — V Rimu je bil pogreb državnika V. E. Orlando — Britke pri Nasamu v Indokini se nadaljuje: Francozi so koncentrirali 15.000 vojakov v Angleško policoja je v Najro- bju (Kenia) strelja na volivah — Erncey in jih ubila 7.

ČETREK, 4. decembra: Demo- kratizirani poslanci so uporabili v parlamentu težko provokacijo proti revoliuciji: poslavi Heleno Savojstvo se je hotel v imenu vi- de pridružiti tudi Dominodno, kar so preprečili komunisti, sociali- sti, socialdemokrati in republi- kanci — V Napoli se je zaklju- čil III. kongres CGIL — V Rimu je bil pogreb državnika V. E. Orlando — Britke pri Nasamu v Indokini se nadaljuje: Francozi so koncentrirali 15.000 vojakov v Angleško policoja je v Najro- bju (Kenia) strelja na volivah — Erncey in jih ubila 7.

V ponedeljek 8. t.m. ob 10 sindikalno zborovanje v gledališču "F

V GORIŠKI DELO POKRAJINI

UREDNIŠTVO IN UPRAVA GORIŠKE IZDAJE "DELA" GORICA, ULICA XXIV. MAGGIO ŠTEV. 18, PRVO NADSTROPJE, TELEFONSKA ŠTEV. 24-36.

SLOVENCİ, VOLITE TISTE KANDIDATE ki zahtevajo uzakonitev vaše šole!

Za odstranitev krize v tekstilni industriji

V zadnjem času so razne več ali manj zainteresirane osebnosti mnogo govorile o krizi, ki vlada v tekstilni industriji. Skušale so opravičiti sedanjí položaj s tem, da so zatrjevale, da se je kriza pojavila po vsej zahodni Evropi.

Toda zakaj je prišlo prav za prav do krize? So morda delavci krivi, da je prišlo do nje?

Do krize v naši tekstilni industriji je prišlo zaradi zmanjšanja tekstilne potrošnje v državi in ker se je zmanjšal izvoz izdelkov v tujino.

Da se je zmanjšala potrošnja izdelkov na domačih trgih, t. j. v notranji državi so predvsem krive slabe gospodarske razmere. Kriva je zlasti brezposelnost, ki je zajela tako številne delavske množice. So krivo pa je tudi dejstvo, da številni delavci, ki so le deloma zaposleni in tudi oni, ki so stalno zaposleni, prejemajo prenizke mezd.

Toda kako do krize? So morda delavci krivi, da je prišlo do nje?

Kakšna je torej naša dolžnost spričo obstoječega položaja? Predvsem je dolžnost vseh delavcev in sindikalnih voditeljev, ki zastopajo delavce v notranjih tovarniških odborih, da ustvarijo široko gibanje, ki bo pred javnim mnenjem obsodilo krivice sedanjega položaja in jih prisililo, da bodo na ta vprašanja gledali z drugačnim očesom. Prav tako je treba enotno zahtevati, naj oblasti prisilijo industrijske, naj spremenijo svoje stališče do delavcev tudi v pogledu gospodarskega in političnega stališča.

Zahtevati je treba povišanje mezd, kajti prav s tem se bo najprej izboljšala nabavna zmogljivost delavskih množic. Nadalje je treba zahtevati uresničenje širokega programa obnove industrije v deželi in takojšen pričetek del za izboljšanje Krmnsko-gradiščanjskega polja, pri čemer bi došlo zaposlitev okrog 2000 delavcev. Vsi delavci, predvsem pa oni, ki so zaposleni v tekstilni industriji, morajo enotno in vztrajno zahtevati od vladnih oblasti, da omogočijo izvoz industrijskih proizvodov zlasti v dežele vzhodne Evrope.

Blok goriške obnove «Rinascita» je vključil v svoj volilni program tudi postavko, da se bo boril za zaščito pravice do dela s posebnim ozirom na mlade delavce in številne vrste brezposelnosti ter da bo nudil vso podporo delavcem v borbi za obrambo tovarni, ki jim preti zaprtje.

Zato bodo tekstilni delavci na prihodnjih volitvah oddali svoj glas za to skupino.

MARIJA SELIC

KANDIDATI TEKSTILNIH DELAVCEV V GORICI

Sindikalne organizacije so predlagale na listi «Rinascita» nekaj svojih aktivnih voditeljev. Zato pozivajo delavce, naj na prihodnjih volitvah volijo zanje. Ti kandidati so:

Selič (Selli) Marija, sekretar pokrajinske zveze tekstilne stroke (FIOT), ki je vodila tekstilne delavce v enotni borbi proti odpustu in podgorski predlinici.

Bals Renato, član enotne sindikalne organizacije FIOT, član glavnega odbora FIOT, delavec v podgorski predlinici.

Bergamas Fulvio, odgovorni sekretar Delavske zbornice v Gorici ter sekretar Zveze kovinarskih delavcev (FIOM).

Manfredini Bruno, član tajništva Delavske zbornice v Gorici ter odgovorni sekretar sindikata električne stroke (FIDAE).

Scubin Livio, član tajništva Pokrajinske delavske zbornice v Gorici.

Zakaj SDZ in titovska fronta ne kandidirata tudi na deželi?

Potek volilne kampanje - Blok goriške obnove «Rinascita» nudi vsem goriškim Slovincem jamstvo za zaščito njihovih nacionalnih, kulturnih in gospodarskih koristi - Govor tov. Poletta v Ločniku

GORICA — Za nami je že tretji teden volilne kampanje. Če bi po glavnih mestnih dvorinah ne bili razobešeni transparenti krščanske demokracije in misinov ter če bi ne bile hiše glavnih ulic na nedeljen način prepletkane s fašističnimi lepki, bi skorajda verjeli, da živimo v času volilne kampanje. Seveda je temu krivo predvsem dejstvo, da sedanji demokristjanski zakon izključuje možnost večje izpremembe v občinski upravi. Demokristjani, ki bodo na volitvah dobili le relativno večino glasov, se bodo v celoti polastili uprave, medtem ko bo vsem ostalim strankam in strankam na razpolago le tretjina mest v občinskem svetlu. Volitev se bo udeležilo 9 političnih skupin: misini, titovci, socialdemokrati, monarhisti, blok goriške obnove «Rinascita» (komunisti, socialisti in neodvisni). Slovenska demokristjanska zveza, demokristjani, ezuli in goriški neodvisni. Za 40 sedežev v mestnem svetlu kandidira skupno 256 kandidatov.

Kot kroži glas, SDZ ne namerava voditi nikake volilne kampanje. To pa zato, ker naj bi bila gotova svoje uveljavitve. Titovci se hvalisajo, da so že vnaprejšnji svoji uveljavitvi. Pravijo namreč, da bo z uspehom njihove liste si bodo Slovenci zagotovili uveljavitev organizacije s človeškim, narodnim in socialnim programom ter jamstvo, da bo nekdo tudi Slovencem v Italiji zaslišala svobodo, da bo bratom v Jugoslaviji... Bog ne zadoži!

Dejstvo pa je, da niti SDZ, niti DFS nimata nikakega konkretnega programa za zaščito interesov slovenskega življa v Italiji. Niti SDZ in niti DFS nista predložili svojih list v nobeni državi podelski občini, kjer žive tudi Slovenci. Zato nam zgovorno potrjuje, da niti eni in niti drugi skupini ni mar za usodo Slovencev v Italiji. Obe skupini se vedeta hlapčevsko napram monopolistični krščanski demokraciji. Prav gotovo je to krivo, da se nista predstavili v podelskih občinah.

V nedeljo popoldne je bilo volilno zbiranje v Ločniku pri Gorici. Na njem je govoril tov. Silvino Poletta. V svojem govoru je poudaril značilnosti volitev in argumentov, ki se jih poslužujejo razne šovinistične in reakcijske stranke, da bi volivce odvračale od glavnih pravic, okrog katerih je osredotočeno naše življenje, od pravičnosti miru, dela in demokracije, političnega in gospodarskega značaja.

Nadalje je tov. Poletta v svojem govoru orisal težke gospodarske razmere, ki vladajo v goriški občini, položaj v takozvani prošni coni, o kritičnem trgovskem položaju, o propadanju trgovin itd.

Prav tako je v svojem govoru orisal tudi vlogo, ki jo

igrajo v sedanjem času fašisti (MSI). Poudaril je, da se vlada zelo spretno ogiblje vsakega dejanja, ki bi utegnilo škodovati fašističnemu gibanju.

«Blok goriške obnove «Rinascita» se bo boril zato, da bodo pravice Slovencev, ki živijo na Goriškem spoštovane tako, kot določa šest član italijanske ustave, je nadaljeval tov. Poletta. «Boril se bo za uresničenje pokrajinske avtonomije, za preprečenje pohoda klerikalnega fašizma, ki poskuša vzpostaviti v deželi črno diktaturo. Boril se bo za to, da se gospodarstvo pokrajine poživijo, za to, da bodo imeli najširše množice koristi od prostote in ne le peščica izkoriščevalcev. Zato bodo demokristjani, Italijani in Slovenci volili za njeno listo. S tem bodo volili tudi za mir in za zagotovitev boljše bodočnosti, je zaključil tov. Poletta.

Po logiki titovcev, naj bi bili listi, ki se potegujejo za uzakonitev slovenskih šol na Goriškem sovrnistični Slovincem in Jugoslovancem; pač pa naj bi bili prijatelji listi, ki tržske Slovence prodajajo, in ki so že prodali nesrečno Jugoslavijo ameriškim imperialistom.

ZADEVA PEVMSKIH KMETOV PRED GORIŠKIM SODIŠČEM

Neutemeljen izgovor o reorganizaciji gospodarstva - V Pevmo nameravajo naseliti tuje kolone - Nadaljevanje fašistične politike raznarodovanja - Dosledna borba «Confederterre» - Pevmčani, bodite enotni!

PEVMA — Pretekli teden je goriško sodišče dostavilo 18 kmetov iz Pevme pozivnice, naj pridejo 18. decembra t. l. na sodno razpravo. Ker niso prišli do 19. novembra zemljišč, ki jih imajo že vrsto let v najemu in ki so last «Ente Nazionale delle Tre Venezie».

Kot je znano, je sedanja pogodba veljavna še za leto dni, zato je vsako izsiljevanje s strani Enteja protizakonito.

Ente opravičuje svojo zahtevo z utemeljitvijo, da ima v načrtu reorganizacijo gospodarstva. Vendar pa vse kaže, da se za tem skrivajo nekateri drugi nameri.

Ente namreč namerava nadalje

vati z raznarodovalno politiko kot za časa fašizma. Zato hoče s silo izgnati Slovence z njihovih polj ter na njih mestu zaposliti ljudi, ki bi prišli od zunaj. Povsem jasno je, da bi se v tem primeru Ente tudi gospodarsko ojačil.

Pevmčani so do sedaj vodili vzorno borbo za svoj obstanek na svojih poljih. Prav gotovo bodo še nadalje ostali tesno združeni, kajti le tako se bodo lahko uspešno borili do zmag.

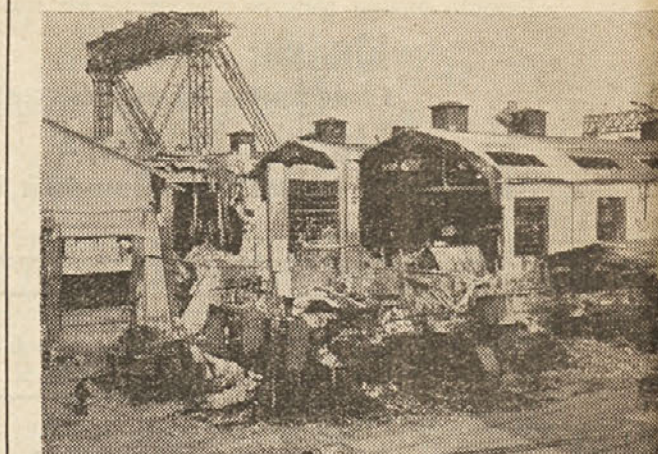
Le če bodo enotni in vztrajni, lahko računajo na odločno in brezkompromisno podporo «Confederterre», ki jih ne bo podprla le na goriškem sodišču, temveč bo o za-

devi spregovorila tudi na mednarodnih mestih v Rimu.

KANDIDATI NEODVISNE LISTE V DOLENJAH

Specogna Giuseppe, kmet; Grudina Danijel, kmet; Scaravatti Pietro, najemnik; Ambrosio Carmelo, polovinar; Venturini Ivan, polovinar; Catarin Antonio, kmet; Gigante Ferruccio, kmet; Ambrosio Luigi, polovinar; Sfillogi Franco, polovinar; Bernardi Carlo, delavec; Pavša Josip, polovinar; Ipavec Ivan, kmet.

Za volilni znak so si gornji kandidati izbrali cerkev z zvonom.

Goriška pokrajina je v teku 30 let utrpela dvakratno uničenje zaradi vojne. Upuščena iz prve svetovne vojne, ki jo je spremenila vso pokrajino v eno samo veličansko ruševino, upuščena, ki jih je povzročila bombardiranje za časa druge svetovne vojne, zlasti v Trzinu, ne bomo nikoli pozabili. Zato se bomo z vsemi močmi in z vsemi sredstvi borili proti novim vojnem in proti ponovnim upuščanjem. Zato bomo volili proti vojni, proti atlantskim spletkam; volili bomo za mir, za prijateljstvo med Slovinci in Italijani, za svojo svobodo, neodvisnost in za demokracijo. Volili bomo listo goriške obnove «Rinascita».

(Na sliki vidimo razvaline tržiške ladjedelnice po bombardiranju v zadnji vojni).

Sprehod po podeželju

GABROVEC

Vaščani iz Gabrovc smu zadovoljni, da imamo zopet dvorazredno šolo v vasi, ki je bila odprta dne 26. novembra. Vendar moramo ugotoviti, da nismo popolnoma zadosteni. Ker je pouk silno omejen in sicer le na 15 ur tedensko, t. j. vsak dan po tri ure ter četrtke prost. Otroci morajo že opoldne v šolo, kjer se uče tri ure zopredoma brez odmora, kajti učiteljica, ki jutraj poučuje tudi v Zgoniku, želi, seveda končati svojo službo pravočasno, da lahko dobi ob pol štiri avtobusno zvezo za dom.

Zaradi tega so se starši zbrali v nedeljo 30. novembra na sestanku, kateremu je prisostvovala tudi zastopnica SHPZ. Sestavili so delegacijo, ki naj se podala do višjih šolskih oblasti, pri katerih naj zahteva uvedbo rednega pouka in namestitve učiteljske moči samo za našo šolo.

Roditelji iz Gabrovcva zatrjujejo, da bodo vodili borbo, dokler ne bodo v celoti uresničene njihove pravične zahteve.

Ivan Furlan

MEDJAVAS

Kraške vasi imajo res velike krize in težave s svojim vodovodom, odnosno z zagotovitvijo, ki so ga zanje zagotavljali na naročilo vojaške uprave znana gradbena podjetja in delo pa opravila po svoje. Med vasi, ki so resno prizadete spada tudi Medjava. Tu je dovolj vode kvečjemu za polovico vasi, druga polovica pa se mora še

OPČINE

V nedeljo popoldne so na Opčinah blagoslovili nove zvonoce. Za botre so bili izbrani 4 Slovinci in dva Italijana. Nekaj pred pričetkom slovesnosti so se na zvonovih pojavili šopki cvetov s slovenskimi trobojnicami. To je italijanske botre tako vznemirilo, da so se odstranili skupno s svojim duhovnikom in niso prisostvovali obredu.

Povsem odveč je se posebej poudarjati, da bi takoj dejanja ne smela sovpadati z verskimi slovesnostmi. Toda šovinisti bi ne bili več šovinisti, če ne bi počenjali takih in podobnih nesmiselnosti kjer koli jim je to moč. V Trstu n. pr., ko je škof Santin blagoslovil zvonove pred cerkvijo sv. Antona, so bili zvonovi prav tako okrašeni s trobojnicami, seveda italijanskimi. Openaki šovinisti, ali bolje rečeno nekatere titovske propagandistke, so zato kot papirje novile dejanje tržških italijanskih šovinistov. Zelo značilno pa je, da so openske titovske pozabile na rdečo zvezdo, saj so bili trakovci brez nje. Radovedni smo, kako si to tolmačijo.

Vedno smo obsodili tako in podobna dejanja, ki nikakor ne koristijo pomirjenju in zbližanju dveh narodnosti, ki na tem ozemlju prebivata druga ob drugi. Prav tako obsodimo dejstvo, da se vnaša politika zlasti pri šovinizmu tudi v cerkev.

ŠTIVAN

Ze večkrat smo pisali o vprašanjih vodne preskrbe. Kot je znano, sta v naši vasi dve javni vodni pipi. Ena stoji poleg pralnice. Pralnice pa je neuporabna zaradi tega, ker nima urejenih odtočnih naprav. Zaradi velike makuže in ledu v zimskem času, je oteženo prahod k pipi. Ta je obenem združen z resnimi nepravilnostmi, ki jo led, pa tudi z nevarnostjo. Perice so se enostavno preselile k drugi vodni pipi, kar je ne le neprimerno temveč tudi nelegalno.

Druga velika nepravilnost sledi: V Štivanu se uporablja mnogo vode. Vas se nahaja ob dveh velikih cestah. Poleg domačih porabnikov vodne brezšivnosti avtomobilisti. Pokostokrat se gaja da puste brezšivni šotirji odprto pipo in voda vnoji teče popolnoma brez potrebe. Prav gotovo pa vodno vedno nekdo plačati. Mislimo, da je to obetna. Zato pa je tem bolj neprimerno, da se v gotovih časih zapira voda in to tudi vaščanom. To je povsem nesmiselno. Priporočljivo bi bilo urediti kakšno drugo, n. pr. fukcionalno, ki po pipi, ki bi fukcionalno, le toliko časa dokler bi potrebnosti pritisla na gumb. Svetujemo torej občinski upravi, naj resno vzame tudi te naše pripombe in pošče.

CENTRALNI KOMITE KP STO

SEJA CENTRALNEGA KOMITEJA KP STO IN POROČILO TOV. VIDALIJA

Za tesnejšo povezavo z borbami italijanskega in jugoslovanskega narodov

Seja Centralnega komiteja se je vršila 29. in 30. novembra pod predsedstvom tov. Vidali. ki je bil te dni izpuščen iz zaporov, in tov. Vere Husu. Na koncu diskusije o poročilu tov. Vidali, v kateri je sodelovalo 20 tovaršev, je tov. Tominec poročal o XIX. kongresu KP SZ, na katerem je bil prisoten kot zastopnik naše partije.

Objavljamo skrajšan izvelek poročila tov. Vidali na seji CK KP STO. Tov. Vidali je v začetku poudaril važnost XIX. kongresa KP SZ in je poudaril, da mora vsa naša partija v teku prihodnjega leta podrobno in globoko preučiti vse njegove materiale. Ogromen razvoj sovjetskega gospodarstva in ljudskih demokratij v Evropi in Aziji je pokazal bankrot gospodarske blokade imperialističnega tabora in prav posebno ZD Amerike proti socialističnemu svetu. Razbijanje enotnega svetovnega tržišča kot posledica zadnje vojne je povzročilo povečanje splošne krize kapitalističnega sistema, ki ga tarejo stalno naraščajoča notranja protisilova.

Da bi našle izhod iz krize, skušajo ZDA z mrzličnim oboroževanjem pripraviti novo vojno, s katero hočejo doseči nadoblast nad svetom. Toda tudi oboroževanje in vojne provokacije ne odpravljajo naraščajoče težave kapitalističnega sistema. Povečanje vojne proizvodnje v ZDA in v drugih deželah, ki jim sledijo, ne odpravljajo vrzeli, ki je nastala zaradi zmanjšanja civilne proizvodnje. Povečanju dobičkov ameriških monopolistov sledi še večje oboroževanje dežel, ki jo stiskajo veličanski davki. Težji življenjski in delovni pogoji, 32 milijonov stalnih in delnih brezposelnih v imperialističnem taboru postavljajo v težak položaj vlade, ki sledijo vojni politiki ZDA, in povečujejo politični in go-

spodarski odpor narodov kljub politiki postopne fašistizacije, ki jo vlade vodijo.

Početanje številnih ameriških strateških operacij v Evropi, obnove nemškega in japonskega militarizma, politika ločenih pogodb, poraz napadale vojne proti mali in Junaki, razvoj gibanj za nacionalno neodvisnost in kolonialnih deželah povzročajo vedno številnejše manifestacije odporu proti ameriški politiki, kar teško daje položaj krogov, ki so odgovorni za vojno politiko.

Osnovna naloga komunističnih partij v tej nevarni in delikaten fazi mednarodne politike je borba za rešitev miru, za razkrinkanje napadale politike ZDA in za okrepitev velike fronte miru. Kongres narodov na Dunaju bo izrazil voljo in moč tabora miru. Ta kongres morajo podpreti vse sile miru našega mesta, in komunisti morajo postati vedno bolj aktivni v mobilizaciji za zainteresiranje vseh prebivalcev v borbi za mir. Zato pa je treba odpraviti vsak ostanek sektaštva in oportunitizma med tovariši, tolmačiti željo po miru vseh slojev našega prebivalstva, poskušati v vsakem prebivalcu tisto stran borbe za mir, ki ga najbolj zanima in na tej podlagi ga prepričati, naj se aktivno udeleži borbe za mir.

Osnovnega pomena za uspeh naše gospodarske in politične borbe je enotnost delovnih ljudi, ki so vedno težje prizadeti zaradi težkega krajevnege gospodarskega položaja. Predlog tov. Radicha za doseg enotnosti na sindikalnem polju je velike važnosti za olajšanje brezposelnosti, za obrambo ljudskih demokratij in trgovske morarnice, male in srednje industrije, obrtništva in vsega tržškega gospodarstva. Vsi delovni ljudje se morajo seznaniti s tem predlogom, ga

diskutirati in razumeti njegovo važnost za skupno obrambo.

Na področju gospodarskih borb kot v borbi za demokracije svobode in za ustanovitve široke antifašistične fronte uživa tržsko demokracijo gibanje najučinkovitejšo podporo s strani široke in silne borbe, ki se danes vodi v Italiji za gospodarsko in politično neodvisnost italijanske države in za obrambo ustavnih svobod. Povezava tržškega gospodarstva in politične življenja z življenjem italijanske republike je zelo tesna in za našo borbo proti ameriški in De Gasperijski politiki je neobhodno potrebno stal-

no in močno sodelovanje z delavskim razredom in najbolj borbenimi silami italijanskega naroda. Politika titopendencijskega osamitja tržski proletarijat in prebivalstvo od borb, ki se vodijo v Italiji, in na ta način zelo jasno dokazuje svojo podporo ameriški zasledovalni politiki ameriški politiki De Gasperijske in ameriški ter vojnopolitiški politiki Tita.

Tržški proletarijat in prebivalstvo morata biti tesno povezana tudi z narodi Jugoslavije, ki se borijo proti Titu in ki kot italijanski narod hočejo mir in nacionalno neodvisnost. Zagrebški kongres takozvane komunistične partije Jugoslavije je na najboljši način dokazal popolno degeneracijo titovskega režima, njegovo protijugoslovansko in vojnopolitiško politiko in službo ameriškega monopolizma. Tržški komunisti imajo nalogo, da stalno nadaljujejo borbo proti titovstvu in njegovi independentistični politiki, kar predstavlja častno nalogo in niso bratsko solidarnost z jugoslovanskimi in jugoslovanskimi narodi. Vse tržsko demokracijsko gibanje je dolžno, da vztrajno dela med slovenskim prebivalstvom za njegovo mobilizacijo in združenje v borbi za obrambo njegovih pravi-

te in nacionalne neodvisnosti Jugoslavije.

Tov. Vidali je nato na široko govoril o tržškem vprašanju, analiziral zadnje dogodke in poudaril potrebo, da vsi sloji italijanskega in slovenskega prebivalstva sprejmejo predlog za takojšnjo in začasnno rešitev našega vprašanja. Predlog morajo široko in globoko diskutirati vsi prebivalci najrazličnejših političnih predelitev, ki si želijo konca delitve obbeh in vojaške okupacije.

Bliznje volitve v coni B, ki se bodo vršile v ozračju še več-

(Nadaljevanje na 4. strani)

RESOLUCIJA CK KOMPARTIJE STO

Objavljamo resolucijo, ki je bila odobrena po sejah Centralnega komiteja Komunistične partije STO (29. in 30. novembra):

1. Postopni razvoj sil miru in demokracije in težka splošna kriza tabora kapitalizma in vojne, ki ga izpodkopa njegova globoka notranja nasprotja, morata služiti vsem tovarišem kot argument za študij in analizo; v tem naj se izkoristijo materiali XIX. kongresa KP SZ.

2. Osnovna naloga partije je borba za mir, ki jo je treba okrepiti z razširjivijo gibanja miru, ki nu morajo tovariši posvetiti posebno skrb, odstranjujo vsakršno obliko sektaštva in oportunitizma. V tem delu se morajo izkoristiti široke možnosti, ki so se pokazale ob pripravah na Kongres narodov, ker se tako tovariši v našem prebivalstvu globoko vkoreninijo hoteenje po miru.

3. Da se lahko učinkovito borimo proti težki gospodarski situaciji, ki stoji pred nami, je neobhodno potrebno okrepiti enotnost vseh delovnih ljudi, posvečujo posebno pažnjo sindikalnemu delovanju in popularizaciji predloga tov. Radicha za to, da se tržski delavski razred in delovni ljudje na splošno združijo za učinkovitejšo obrambo krajevnega gospodarstva.

4. Gospodarske in politične borbe ter prav posebno osvoboditev široke protifašistične fronte zahtevajo trdno borbeno povezavo z italijanskim demokracijskim gibanjem, ki razvija intenzivno in široko borbo proti zlonisni politiki italijanske vlade, za nacionalno neodvisnost in v obrambo ustavnih svobod. Obramba miru, dela in demokracijskih svobod na našem Ozemlju zahteva od vsakega komuniste, da zastavi vse svoje sile za doseg najširšega zavezništva z vsemi poštenimi prebivalci, Slovani in Italijani, ki jih je treba na vseh političnih področjih aktivno vključiti v to borbo.

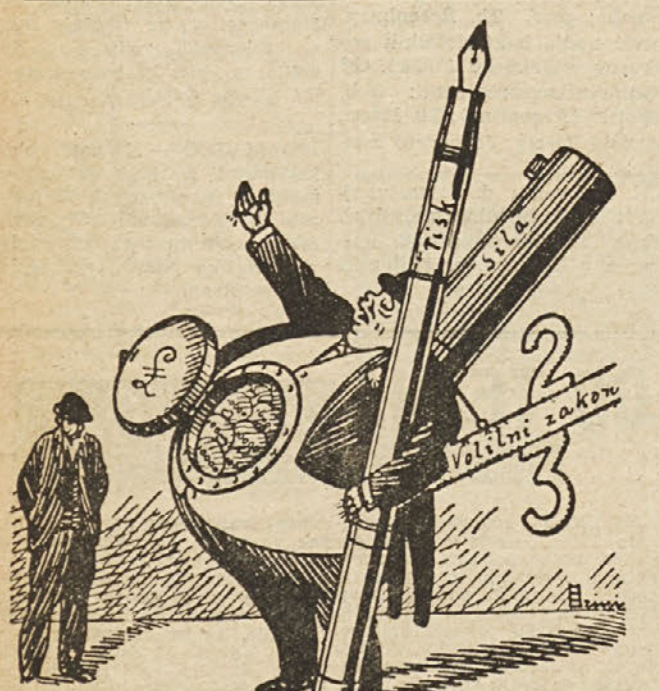
5. Kongres takozvane KP Jugoslavije je zelo jasno pokazal bankrot namena titovske klike izpodkopati tabor miru in socializma in popolno degeneracijo jugoslovanskega režima in njegove politike izdajstva nacionalnih in socialnih interesov jugoslovanskih narodov. Dolžnost tržških komunistov je nadaljevali razkrinkavanje titovske klike in njene independentistične podružnice in podpreti pogumno borbo narodov Jugoslavije.

6. Odločno moramo nadaljevati borbo proti titovstvu v Trstu in zato moramo mobilizirati široko protititovsko ljudsko silo posebno med slovenskim delom našega prebivalstva, ki ga v njegovi borbi za lastne pravice in za nacionalno neodvisnost Jugoslavije mora podpreti vse tržsko demokracijsko gibanje.

7. Predlog za takojšnjo in začasnno rešitev vprašanja STO z nadomestitvijo obeh vojaških okupacijskih uprav z enotno civilno upravo mora biti še nadalje populariziran in o njem treba diskutirati med vsem prebivalstvom za to, da se okrog njega uresniči enotnost vseh ljudi in strank, ki hočejo z njim prispevati miru in rešitvi našega prebivalstva in predvsem cone B.

8. Rezultati vseh letošnjih pobud naše partije, uspeh vseh naših političnih kampanj, dosežena organizacijska okrepitve dokazujejo široke možnosti za povečanje števila članov partije z rekrutacijo številnih in sposobnih delovnih ljudi in prebivalcev, ki so dokazali in dokazujejo, da se strinjajo s partijsko linijo in da prispevajo k njenemu uresničenju.

Za časa kampanje za obnavljanje izkaznice je dolžnost vsakega tovariša, da privede nove sile v partijo za vedno večjo okrepitev naše borbe za mir, svobodo in delo.

Fašistični zakon Acerbo v očeh risarja Scalapinija

(Po Unità)

Kako postanem dober komunist

Nekateri člani partije imajo še vedno mentaliteto, ki jo označuje več ali manj globok individualizem in egoizem. Njihov individualizem prihaja od izraza na več načinov: osebne interese predpostavljajo interesom partije, pri partijskem delu si skušajo pridobiti osebne ugodnosti, pretiravajo svoje zasluge in podcenjujejo zasluge drugih tovaršev, skušajo se izogniti težkot in nevarnosti, iz uspehov si delajo svoj monopol, pri neuspehih pa se izogibajo lastnim odgovornostim.

Iz takih zadržanj lahko pride do breznačelnih diskusij, frakcijskih borb, pojavov in posledic sektaštva, partikularizma organizacijskega značaja ali slabo tolmačenih organizacijskih partiotizmov.

Osebnostna ambicija, ki obstaja med nekaterimi člani partije v zgrešeni obliki, ne ozraavlja, marveč ustvarja pogoje, da se slednji rinejo vedno v ospredje in zahtevajo, da jih psi hvalijo in občudujejo. Ker se smatrajo za neobhodno potrebne, so v odnosih z drugimi tovariši surovi in nastopanju, kaj radi diktirajo svoje mnenje in nestvarno kritizirajo delo drugih. S tezažo se prilagajajo, da bi sprejeli direktive dela s strani svojih voditeljev, ne morejo se naučiti od drugih ničesar, ker so za vsako kritiko nedostopni.

Zaradi teh svojih značilnosti taki tovariši pogosto ma vestno podcenjujejo važnost discipline v partiji, pri presojanju tovaršev in njihovega dela se udajajo partikularizem in tako zadenejo druge tovariše s kribočnimi kritikami. Po drugi strani pa so zelo občirni do drugih tovaršev, s katerimi imajo vezi medsebojne podpore za obrambo posebnih položajev, ki so v škodo splošnega delovanja partije.

Organizacijski partikularizem pa izhaja iz dejstva, da imajo gotovi tovariši zelo ožek pogled v delo, to je upogled, ki se omejuje na organizacijo, v kateri delujejo. Manjka jim splošnega upogleda v borbo in dela v svojem kompleksu. Zaradi tega taki tovariši prej ali slej ovirajo ali škodujejo delu drugih organizacij in tovaršev.

Ta hiba in napaka je sicer povsem drugačna od prve. Kljub temu pa tovariši, ki imajo v sebi individualizem, delajo take napake, ki smo jih navedli kot partikularizem v partiji.

SO GRUDEN
elica številka pet

vajset nas na goli princi
celici številka pet:
izani ljudje različni
tali smo dan božični
ero v boljši, lepši svet
celici številka pet.

Vsak je znal za vse trpeti,
den sel za vse umreti;
idel sem v oči goreti
en, ki ga odpor zaneti,
sem je bil enako svet
celici številka pet.

San, kaj si ti zagrešil?
Imaj ti je petnajst let.
Ten s smehom si se utesil,
na s čebljanjem ure speliš
kor pitček, v klekaj ujet,
celici številka pet.

Popularni pesnik Igo Gru-
se je rodil 18. aprila 1893
Nabrežini, umrl pa je 29.
nembra 1948 v Ljubljani.
er je služboval kot odvetnik.
agove pesmi so pognale iz
tvenih korenin ustvarilev
mona Gregorčiča. Izdal je
ledneje zbirke svojih del:
morske pesmi, Narcis, Mi-
lo osedlana, Dvanajsta ura,
pregnanstvo in Pensivnost.
e. Vse pesmi izpričujejo ve-
o ljubezen do svoje rodne
de, do Nabrežine, do Kra-
do morja, do ribčev in
mnarjev in do svojega trpe-
ga ljudstva. Skoda, da je
ž prerano legel v hladni
ob in ni mogel dokončati
tega dela.

**Ameriška pomoč
ostalim deželam**
Kako ameriški imperialisti
trafikantri opodpirajo go-
dorstvo zaostalih dežel nam
vzorno potrjuje tudi nasled-
ni primer:
Pred nedavnim je bilo skle-
no, da bodo ZDA prodale
rški precejšnjo količino pa-
zljivkova konzerve. Znano
je, da je prav Turška zelo
zata na pridelkih paradizni-
Turški časopis «Hürriyet»
celo priporočal, naj bi za-
bi bogatega pridelka turški
javljani použili še večjo ko-
no paradiznika. Med dru-
na navaja omenjeni časopis,
je paradiznikov toliko, da
vedo kam z njimi. «Nam
ostaja drugo, nego, da se z
njimi damenamo, ali pa da
uprabljamo pri igranju no-
meta namesto žoge...» Torej
mu paradizniki, ki prihajajo
Amerike in jih plačujemo
dolarjih?...

Budimpeštanski proces proti
ih udbovskih špijonov in
rščev, o katerem smo pi-
v zadnji številki, je za-
ameriškim gangsterjem in
hovim titofašističnim hlap-
nov uničujoč udarec. Re-
ducionalna budnost mada-
škega ljudstva je prepre-
la uresničenje najpodslejših
čimov, ki jih je imela v
rtu gestapovska Udba, zlo-
pa so prejeli zasluženo
čilo za svoje umazano delo.
Okrožno sodišče v Budimpe-
je obsodilo na smrt Balinta
Lasa, Kenjersa Sandorja, dr.
Lasa Györgya in Pupos Ist-
ana. Pupos Janoš je bil obs-
na do smrti, Raffai Bela
pa je bil predan vojaš-
mu sodišču.
je izpovedal poedinih obtožen-
v teku procesa bomo vi-
do podrobnosti, kakšno
go je igrala v resnici titov-
Udba in kakšni izmečki
preške družbe se danes naha-
jo v vrstah te organizacije
donače in umorov.

Glavni obtoženev Balint La-
je podal na procesu zelo
privatne izjave. Njegova pre-
stava je dokaj epestrava. Pre-
dvanajstkrat je ilegalno pre-
razne me in večkrat zbe-
iz zaporov. Kot kolaboran-
st fašisti je dobil za svo-
zastuge na vzhodni fronti
kovarjenje nemškega železne-
križa in druga. Po osvobod-
je bil trgovec z delikatesa-
pono pa je z roparsko
tano vladil v trgovine z
lano ter se ukvarjal s
poroziranjem. Zaradi po-
šanelega roparskega napada
neko zlatarno v Budimpe-
je bil kaznovan na štiri leta
pora. Posrečilo se mu je po-
zniti iz zapora in je po raz-
tustlovskih ilegalno
žal v Jugoslavijo, kjer so ga
nirali. Prišel je v roke Udbe
mu v začetku ni zaupala,
sle, da ima opravka z mad-

KOMUNISTIČNA PARTIJA MORA nositi zastavo nacionalnih interesov

S titofašisti ni in ne more biti nobenega kompromisa

Na zadnjem zasedanju orga-
nizacijske konference 20. no-
vembra je tov. Marija Berne-
tič posegla v diskusijo in po-
stavila vprašanje partijskega
dela med Slovenci.
Sovražnik na slovenskem
polju si zastavlja cilj razbitja
kompaktnosti delovnih ljudi,
ki sledijo naši partiji. Z raz-
bitjem te kompaktnosti se sku-
ša oslabil moč slovenskih lju-
di in jih tako podrediti reak-
cionarnim silam.
Na slovenskem polju se na
političnem, gospodarskem in
socialnem polju opaža večji
sovražnikov pritisk. Poleg tega
pa prav posebno titofašisti
skušajo izkoristiti nacionalna
čustva Slovencev za svoje u-
mazane razbijaške in naciona-
listične cilje. Titofašisti se po-
leg tega poslužujejo izsiljeva-
nja, terorja in korupcije proti

ZAKLJUČKI DISKUSIJE O NABREŽINSKIH KAMNOLOMIH LE ENOTNA BORBA LAHKO REŠI kamnoseško industrijo propasti

V kamnolomih bi lahko z današnjimi napravami delalo nad 1.600
delavcev - Zakaj ne morejo konkurirati na zunanjih tržiščih

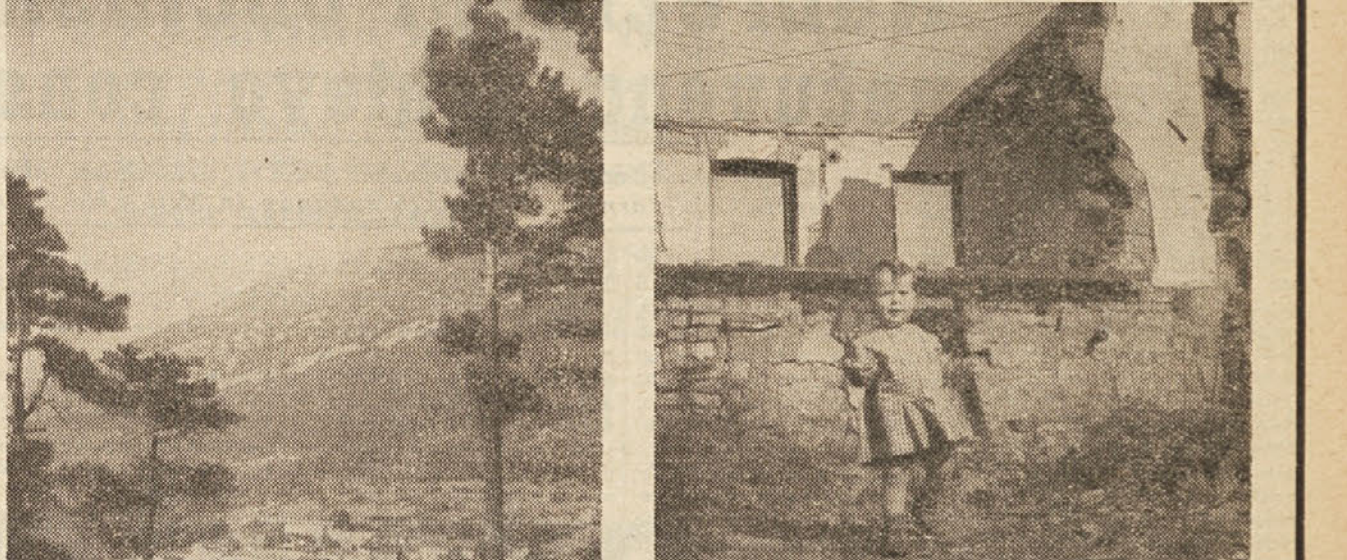
Ze nekaj tednov nismo prejeli
nobenež članka, predloga ali
mnenja o nabrežinskih kamno-
lomih. Zaradi tega smo mnenja,
da se diskusija o katero so po-
segli razni nabrežinski delavci
zaključila, da se iznesejo kon-
čni rezultati.
Kot prvo je treba ugotoviti, da
je uzbudil ta problem veliko za-
nimanje med nabrežinskimi pre-
bivalstvom in da je to zanimanje
še vedno živo. To je povsem ra-
zumljivo, ker je kamnoseška in-
dustrija predstavljala v preteklo-
sti enega izmed glavnih virov
zloženja Nabrežine ter je po-
sredila njeno ime širok Evropi.
Računa se, da bi se z obstoje-
čimi napravami lahko zaposlilo
najmanj 1.600 delavcev, dočim
jih je sedaj zaposlenih približno
185. Zaradi tega si lahko razlaga-
mo kakšno škodo prinaša gospo-
darstvu te občine sedanja kriza
v kamnoseški industriji.
S tem je povezan tudi problem
naprav v kamnolomih in siste-
mov dela, ki se izvajajo (pošilja-
nje grobežna kamna, zastareli na-
čin dela). Ta problem je pove-
zan s problemom krize na dva
načina: Prvi zaradi dejstva, da
pomankanje dela nikakor ne si-
li najmanjšim kamnolomom, da bi
izboljšali svoje naprave. Drugi
pa zaradi dejstva, da zastarele
naprave onemogočajo, da bi šel
izdelek na tržišče po nizkih ce-
nah, kar povzroča primanjlova-
nje naročil.
Nabrežinski delavci zahtevajo v
tem smislu finančno pomoč od
vlade, ki bi pripomogla k razvo-
ju te industrije. Borijo se tudi
za izboljšanje splošnih pogojev,
za zahtevo vzpostavitve promet-
sredstva in uzhodno Evropo da-

žarskim vohunom. Čim pa jim
je priznal vse svoje prejšnje
zločine, so postali udbovci z
njim zelo prijazni in ga vklju-
čili v svoje vrste. Prve stike je
imel s kapetanom Udbe Milen-
kom in podporočnikom Krez-
njanskim Djordjem, ki je bil
njegov neposredni šef. Kot
prvo delo so mu poverili, da
išče naslove ljudi, ki imajo zla-
to in valuto. Čim je javil take
primere, je Udba izvršila na-
silno preiskavo brez pisanega
dovoljenja in brez priča ter eno-
stavno pobrala vse dragoceno-
sti, ki so si jih nato med seboj
razdelili. Obtoženev je navedel
tudi primer take preiskave pri
neki ženski v Subotici, ki si
je upala protestirati proti ta-
kemu banditskemu početju.
Udbovski podporočnik Krez-
njanski jo je oklofotal ter jo
dal odpeljati na sedež. Njena
nadajalna usoda je ostala seveda
zavita v tajno. Pozneje je do-
bil nalogo provokatorja med
jugoslovanskimi Madžari, med
katerimi je vohunil, da bi zve-
delo njihovih eventualnih raz-
mer v Jugoslaviji. Obtoženev
mu je tudi obljubil, da ga bo
spravil čez mejo, mesto tega
pa je prijavil Udbi, ki je
je takoj odstranila. Udbovski
agent Balint Laslo je bil nato
poslan na center v Beograd,
kjer mu je general Udbe Boško
poveril »važnejše naloge in si-
der teroristične akcije na Ma-
džarskem in ugrabljanje jugo-
slovanskih političnih emigrantov.
Za slednje so mu ukazali,
da jih mora brezopojno žive
ali mrtve preprežati v Ju-
goslavijo. V primeru, da bi jih
opazili madžarski obmejni

stražniki, je Laslo imel nalo-
ga začeti streljati, udbovski
agenti pa bi ga ščitili z zapor-
nim ognjem in celo vdrli na
madžarsko ozemlje. O vsakem
povratku z Madžarskega v Ju-
goslavijo je predhodno s po-
sebnim telefonskim geslom
obvestil jugoslovansko poslani-
štvo v Budimpešti, ki je nato
obvestilo po radiu centralo
Udbe v Beogradu. V Subotici
je Udba vežbala svoje madžar-
ske agente v rabi vsakovrstne-
ga orožja, od brzostrelk do
ročnih bomb. Balint Laslo je
prvič prešel mejo 28. januarja
1952 in sicer na odseku pri
Tisi. Do meje ga je spremljala
močna udbovska skupina, med
temi podpolkovnik Boro, ge-
neral Boško, kapetan Milenko
Kreznjanski in drugi visoki ud-
bovski oficirji, ki so postavili
ob meji zasedo z brzostrelkami
in strojnimi.

Obtoženev je povedal podro-
bnosti o ugrabitvi jugoslovans-
kega političnega emigranta
Vidovića Dušana. Zvezali so ga
z ameriški okovi ter ga pre-
peljali čez mejo. O ugrabitvi
je Balint prej obvestil z ge-
slom po telefonu jug. poslani-
štvo, ki je takoj obvestilo
Udbo v Beogradu. Slednja je
poslala na mejo močno obo-
ženo krite. Ugrabljenega Vi-
dovića so nato odpeljali z
avtom v Beograd.
Na udbovskem centru je do-
bil obtoženev navodila za raz-
streljevanje obnovljenih mo-
stov v Budimpešti. Na sestanku

Napnimo vse sile, da preprečimo ponovitev novih vojnih grozodejstev!

Vsaka vojna prinaša le razdejanje mest in vasi in
milijone človeških žrtev. Tudi naše prebivalstvo je brdko
okusilo, kaj pomeni vojna. Sedem let je že minulo od
konca druge svetovne vojne, a še danes vidimo v mestu
in po vseh podrine bombardiranih hiš in pod temi
rusevinami in stoletih Tržčanov izgubilo življenje.
Z VSEMI SVOJIMI SILAMI PREPREČIMO, DA BI
SE NAŠE LEPO MESTO IN PRIJAZNE VASI NEKEGA
DNE SPREMENILI V KUPE GORECIH RUSEVIN!

Ze samo vojaške vaje
povzročajo kmetom o-
gromno škodo na njihov
poljih in travnikih. Pre-
stavljamo si torej, kak-
šne usodne posledice bi
imela za naše kmetijstvo
nova vojna. Zaradi tega
je tudi vsak kmet globo-
ko zainteresiran, da se ak-
tivno bori za mir.

TUDI NAŠE VASI NAJ
PONESEJO SVOJ GLAS
NA JUTRISNJE ZBORO-
VANJE ZA MIR!

Katero koli mnenje in predlog bo lahko v pomoč
da se svet reši pred nevarnostjo nove vojne

V Koreji je izgubilo življenje stotine nedolžnih
otrok, stotine družin je ostalo brez lastne strehe, obleke
in hrane. Kljub potokom krvi in solza se vojna vihra v
Koreji še vedno nadaljuje.

Množično streljanje vojnih ujetnikov — to je »svoboda«, ki jo prinašajo ameriški napadalci korejskemu na-
rodu. Ni jim še dovolj človeških žrtev, bombardiraj
nezasitenih mest in vasi in trosenja smrtonosnih bakterij
kuge.

Obtoženev Raffai Bela je
priznal svoje sovražstvo do
ljudske demokracije in beg iz
armade. Pobjegnil je v Ju-
oslavijo, kjer ga je prijel Udba
in slednji je takoj dal špijon-
ske podatke. Premočen je bil
v tajno zbirališče v bližini
osješke tovarne sladkorja. Kot
prvo nalogo so mu dali, naj
organizira zborovanje madžar-
skih emigrantov, ki je bilo 7.
avgusta v Novem Sadu. Cilj
zborovanja je bilo klepetanje
L. R. Madžarske. Pri tem zbo-
rovanju je imelo svojo posre-
dno besedo tudi ameriško po-
slaništvo v Beogradu, kar je
obtoženev priznal sam kape-
tan Udbe Milenko. Udeležili so
se ga oficirji Udbe, nameneč-
ni, agenti in celo oseljski pri-
porniki. Kapetan Milenko je
dal obtoženev za vnaprejšnj
svojo govor, ki ga je slednji sa-
mo čital. Nadalje je dobil na-
logo, naj organizira med pri-
porniki špijone in elemente za
razne diverzantske akcije pro-
ti L. R. Madžarski. Teroristi-
čno skupino je vežbal v razst-
ljevanju in rabi orožja jugo-
slovanskih poročnik za zveze
Cvetkovski.

Jugoslovanski politični emi-
grant Boris Vrstovšek je izpo-
vedal o svoji ugrabitvi. Njegov
vstop v sodno dvorano
je v spremstvu bolniške sestre
in opirajoč se na berglje, ker
se je pri begu ranil in si zlo-
mil roko. Zločinci so prišli na
dom v ponočnih urah in se
predstavili kot oficirji držav-
ne varnostne službe. Imeli so
tudi legitimacije, ki so bile
seveda ponarejene. Izkazalo
se je, da sta bila to Balint
Laslo in Kenjersa Sandor.
Rekla sta mu, da se je na de-
želi pripetila nekim emigran-
tom nesreča in da je potrebna
njegova pomoč za razčiščenje
zadeve. Na ulici je čakal to-
vorni avto, v katerem sta bila

strazniki, je Laslo imel nalo-
ga začeti streljati, udbovski
agenti pa bi ga ščitili z zapor-
nim ognjem in celo vdrli na
madžarsko ozemlje. O vsakem
povratku z Madžarskega v Ju-
goslavijo je predhodno s po-
sebnim telefonskim geslom
obvestil jugoslovansko poslani-
štvo v Budimpešti, ki je nato
obvestilo po radiu centralo
Udbe v Beogradu. V Subotici
je Udba vežbala svoje madžar-
ske agente v rabi vsakovrstne-
ga orožja, od brzostrelk do
ročnih bomb. Balint Laslo je
prvič prešel mejo 28. januarja
1952 in sicer na odseku pri
Tisi. Do meje ga je spremljala
močna udbovska skupina, med
temi podpolkovnik Boro, ge-
neral Boško, kapetan Milenko
Kreznjanski in drugi visoki ud-
bovski oficirji, ki so postavili
ob meji zasedo z brzostrelkami
in strojnimi.

Obtoženev je povedal podro-
bnosti o ugrabitvi jugoslovans-
kega političnega emigranta
Vidovića Dušana. Zvezali so ga
z ameriški okovi ter ga pre-
peljali čez mejo. O ugrabitvi
je Balint prej obvestil z ge-
slom po telefonu jug. poslani-
štvo, ki je takoj obvestilo
Udbo v Beogradu. Slednja je
poslala na mejo močno obo-
ženo krite. Ugrabljenega Vi-
dovića so nato odpeljali z
avtom v Beograd.
Na udbovskem centru je do-
bil obtoženev navodila za raz-
streljevanje obnovljenih mo-
stov v Budimpešti. Na sestanku

umor najmanj 400 oseb. Strup
je služil za injiciranje ugra-
bljenec, ki bi se na kateri
koli način upirali.
Obtoženev je nato izpovedal
o drugem prehodu čez mejo, ki
se je vršil v bližini okoliš-
nih potokov. Tokrat je imel
nalogo ugrabiti jugoslovansko
političnega emigranta

